

Persbericht

Onderwerp

Publicatie CTIVD toezichtsrapport nr. 57:
De gegevensverstrekking door de AIVD binnen Nederland

Datum

24 april 2018

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) verstrekt in het kader van het nationaal beleid voor het tegengaan van gewelddadig jihadisme in toenemende mate persoonsgegevens aan Nederlandse overheidsinstellingen. Zij doet dit zo dat deze overheidsinstellingen maatregelen tegen betrokken personen kunnen nemen. Het betreft onder meer het OM, de politie en gemeenten. Deze gegevensverstrekking was in het algemeen noodzakelijk in het belang van de nationale veiligheid. Bij de door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten en inlichtingenberichten zijn weinig tot geen onrechtmatigheden geconstateerd. Bij de gegevensverstrekking door middel van een openbare publicatie en in mondelinge overleggen zijn in de werkwijzen van de AIVD onzorgvuldigheden geconstateerd. Dit brengt een risico op onrechtmatig handelen met zich mee. Dat concludeert de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) in haar vandaag verschenen toezichtsrapport nr. 57 over de gegevensverstrekking door de AIVD binnen Nederland over (vermeende) jihadisten.

De urgentie om de dreiging van het gewelddadig jihadisme terug te dringen leidt tot maatschappelijke en politieke druk om in het kader van de Integrale Aanpak Jihadisme maatregelen te nemen tegen (vermeende) jihadisten. Dit scheidt voor betrokken overheidsinstanties in Nederland een toenemende behoefte aan AIVD-informatie op basis waarvan zij kunnen handelen. Ook in deze dynamiek moet de AIVD zorgvuldig blijven omgaan met de verstrekking van persoonsgegevens over (vermeende) jihadisten.

De verstrekking van gegevens aan overheidsinstellingen vindt plaats door het uitbrengen van ambtsberichten, inlichtingenberichten en openbare publicaties, maar ook door het mondeling delen van gegevens in overleggen. De CTIVD heeft vastgesteld dat deze gegevensverstrekkingen noodzakelijk waren in het belang van de nationale veiligheid. Er is geen sprake van een wildgroei van gegevensdeling. De AIVD heeft in het algemeen rechtmatig gehandeld bij het uitbrengen van ambtsberichten en inlichtingenberichten over (vermeende) jihadisten in de onderzoeksperiode van januari 2016 tot maart 2017.

Uit het onderzoek komt ook naar voren dat werkwijzen van de AIVD bij de mondelinge verstrekking van gegevens en bij een openbare publicatie niet zorgvuldig waren ingericht. Dit

brengt het risico op onrechtmatige gegevensverstrekking met zich mee. Zo ontbreken interne richtlijnen voor het mondeling delen van persoonsgegevens, waardoor AIVD-medewerkers hier verschillend mee omgaan. Evenmin zijn schriftelijke afspraken gemaakt met overheidsinstellingen over het gebruik en de verdere verspreiding van de persoonsgegevens die de AIVD deelt. Ook de totstandkoming van de openbare publicatie *Leven bij ISIS, de mythe ontrafeld* was onzorgvuldig, waardoor de inhoud gebreken kent. De AIVD heeft bij het opstellen van de publicatie bovendien onvoldoende rekening gehouden met het gebruik daarvan door andere overheidsinstanties.

De ambtsberichten die de AIVD uitbrengt over (vermeende) jihadisten kunnen bijdragen aan ingrijpende tijdelijke maatregelen, zoals het intrekken van een paspoort of het bevroeren van financiële tegoeden. In dat verband moet de AIVD de ontvangers van ambtsberichten meer willen ondersteunen opdat deze tot zorgvuldige besluitvorming over te nemen maatregelen kunnen komen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan het verstrekken van een bijsluiter met algemene informatie over AIVD-ambtsberichten, het actief aanbieden van de mogelijkheid van vertrouwelijke inzage in de achterliggende stukken en het geven van een update op het moment dat een verplichte heroverweging van een tijdelijke maatregel aan de orde is.